

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

1. PRAMENY

1.1. Kodexy kanonického práva

- Codex iuris canonici 1917*, Pii X Pontificis Maximi iussu digestus Benedicti Papae XV auctoritate promulgatus. Typis Polyglottis Vaticanis, Romae 1926.
- Codex iuris canonici 1983*, auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus. Libreria Editrice Vaticana, Romae 1983 (latinsko-české vydání: *Kodex kanonického práva*. Zvon, Praha 1994).
- Codex canonum ecclesiarum orientalium 1990*, auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus. Libreria Editrice Vaticana, Romae 1990 (Latinsko-německé vydání: GEROSA, Libero – KRÄMER, Peter (eds.): *Gesetzbuch der katholischen Ostkirchen*, Bonifatius, Paderborn 2000. Neoficiální český překlad: PAZOUREK, Miroslav: *Manuál pro Codex canonum ecclesiarum orientium aneb Úvod do Kodexu kánonů východních církví*. Nakladatelství Karolinum, Praha 1998).

1.2. Liturgické knihy

- Pontificale Romanum 1968. De Ordinatione diaconi, Presbyteri et Episcopi*, ex decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum auctoritate Pauli PP. VI promulgatum. Libreria Editrice Vaticana, Vatican 1968 (Německý překlad: *Liber de Ordinatione Diaconi, Presbyteri et Episcopi secundum Pontificale Romanum ex decreto Sacrosancti oecumenici Concilii Vaticani II instauratum auctoritate Pauli PP. VI promulgatum*. Editio linguae germanicae typica a conferentiis episcopalibus regionis linguae germanicae approbata. Herder, Freiburg 1971).

1.3. Papežské dokumenty

- BENEDIKT XIV.: CA *Etsi pastoralis*, 26. května 1742, in: GASPARRI, Pietro (ed.): *Codicis iuris canonici fontes*, sv. 1. Typis Polyglottis Vaticanis, Rom 1947, s. 734–755.
- BENEDIKT XVI.: CA *Anglicanorum Coetibus*. AAS, 2009, roč. 101, s. 985–990.
- PAVEL VI.: MP *Pastorale munus* z 30. listopadu 1963. AAS, 1964 roč. 56, s. 5–12.
- PAVEL VI.: MP *De episcoporum muneribus* (Normae Episcopis impertiuntur ad facultatem dispensandi spectantes) z 15. června 1966. AAS, 1966, roč. 58, s. 467–472.
- PAVEL VI.: MP *Sacrum diaconatus ordinem* z 18. června 1967. AAS, 1967, roč. 59, s. 697–704; NKD 9, s. 26–45.
- PAVEL VI.: CA *Pontificalis Romani recognitio* z 18. června 1968, in: *Pontificale Romanum – 1968. De Ordinatione diaconi, Presbyteri et Episcopi, ex decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum auctoritate Pauli PP. VI promulgatum*. Libreria Editrice Vaticana, Vatican 1968, s. 7–11.
- PAVEL VI.: MP *Ministeria quaedam* z 15. srpna 1972. AAS, 1972, roč. 64, s. 529–534; NKD 38, s. 24–39.
- PIUS XII.: CA *Episcopalis Consecrationis* z 30. listopadu 1944. AAS, 1945, roč. 37, s. 131–132.
- PIUS XII.: CA *Sacramentum Ordinis* z 30. listopadu 1947. AAS, 1948 roč. 40, s. 5–7.

1.4. Kuriální dokumenty

- CONGREGATIO PRO ECCLESIIS ORIENTALIBUS: Pontificia Praecepta de Clero Uxorato Orientali. *AAS*, 2014, roč. 106, s. 496–499.
- KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY: *Normae a Summo Pontifice approbatae pro solutione casuum qui ordinationes clandestinas respiciunt episcoporum et presbyterorum* z 5. 2. 1992, in: LIŠKA, Ondřej: *Církev v podzemí a společenství Koinótés*. Sursum, Tišnov 1999, s. 184–191.
- KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY: *Dichiarazione sulla „Chiesa clandestina“ nella Repubblica Cecca* z 11. února 2000. Viz: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20000211_chiesa-clandestina_it.html (citováno k 18. 5. 2023).
- KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY: *Normy pro řešení případů tajných svěcení a těch, která byla udělena „tajnými biskupy“ potom, co ustalo pronásledování církve v zemích východní Evropy*, 2021, nepublikováno. Archiv autorky.
- SUPREMA SACRA CONGREGATIO S. OFFICII: *Decretum De consecratione episcopi sine canonica provisione* z 9. 4. 1951. *AAS*, 1951, roč. 43, s. 217–218.
- SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS: *Decretum* z 18. února 1950. *AAS*, 1950, roč. 42, s. 195.
- SACRA CONGREGATIO PRO CLERICIS: *Declaratio de quibusdam associationibus vel coadunationibus quae omnibus clericis prohibentur Quidam Episcopi*. *AAS*, 1982, roč. 74, s. 642–645. Český překlad HRDINA, Ignác Antonín: *Texty ke studiu konfesního práva*, 3. díl (Československo). Nakladatelství Karolinum, Praha 2006, s. 295–297.
- SECRETARIA STATUS: *Rescriptum ex audientia ss.mi* z 26. listopadu 1992. *AAS*, 1993, roč. 85, s. 81.
- SUPREMA SACRA CONGREGATIO S. OFFICII: *Decretum* (schismatica „Actio Catholica“ in Cecoslovachia damnatur), 20. 6. 1949. *AAS*, 1949, roč. 41, s. 333.
- SUPREMA SACRA CONGREGATIO S. OFFICII: *Decretum*, 1. 7. 1949. *AAS*, 1949, roč. 41, s. 334.

1.5. Sbírky pramenů a dokumentů

- DENZINGER, Heinrich – HÜNERMANN, Peter (eds.). *Kompendium der Glaubensbekenntnisse und kirchlichen Lehrentscheidungen. Enchiridion symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum*. 40. vydání. Herder, Freiburg 2005.

1.6. Další prameny

- Annuario Pontificio* pro roky 1991, 1992. Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 1991, 1992.
- Elenchus Privilegiorum Congregationis Sancti Spiritus et imm. Cordis Mariae*, Paris 1900.
- Katalog pražské arcidiecéze*. Arcibiskupství pražské, Praha 2006.

1.7. Archivy

- Apoštolský vatikánský archiv (Archivio apostolico vaticano, AAV)
Arch. Nunz. Cecoslovacchia

Archiv bezpečnostních složek (ABS)

- f. Správa kontrarozvědky pro boj proti vnitřnímu nepříteli, X. správa
- f. Správa zpravodajské techniky – VI. správa
- sb. Svazky tajných spolupracovníků
- f. Sbírka Správa vyšetřování StB

Archiv České biskupské konference (ČBK)**Archivy řádů a kongregací**

- Česká provincie Řádu menších bratří (františkáni), Praha
- Česká provincie Salesánů Dona Bosca, Praha
- Česká provincie Tovaryšstva Ježíšova (jezuité), Praha – e-mailová korespondence s archivářem P. Petrem Havlíčkem SJ
- Kongregace bratří těšitelů z Getseman, Slovensko – e-mailová korespondence s generálním představeným P. Michałem M. Krysztofowiczem CCG
- Slovenská provincie kapucínů – e-mailová korespondence s archivářem P. Jozefem Koncem OFMCap.
- Slovenská provincie Společnosti Božího Slova (verbisti) – e-mailová korespondence s provinciálem P. Jánem Halamou SVD a historikem P. Tomášem Gerbocem SVD
- Slovenská viceprovincie Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele (redemptoristi) – e-mailová korespondence s historikem P. Atanázem Mandzákem CSsR

Archivy soukromých osob

- archiv Antonína Hořáka, Ostrava
- archiv autorky, Měchenice
- archiv biskupa Joachima Wankeho, Erfurt
- archiv biskupa Hans-Reinharda Kocha, Erfurt
- archiv biskupa Pavola M. Hnilici, Nové Hrady
- archiv Evžena Martince, Brno
- archiv Františka Mikeše, Čechy u Přerova
- archiv Františka Mikloška, Bratislava
- archiv Františka Vikartovského, Holíč
- archiv Jana Maria Vianneye Dohnala OFM, Praha
- archiv Jany Synkové, Brno
- archiv Jany Šteglíkové (dcera Ignáce Bilíka), Boršice u Uherského Hradiště
- archiv Jiřího Kvapila, Dolany
- archiv Jiřího Stejkozy, Třebosko
- archiv kardinála Miloslava Vlka, Praha
- archiv Magdalény Beganové, Trenčianské Bohuslavice
- archiv Michaela Theuerla, Teltow
- archiv Milana Berana, Rychnov nad Kněžnou
- archiv Miroslava Nedorostka, Rousínov
- archiv Vlasty Černé, Brno

Diecézní archivy

Erfurt: ROM (Kongregation für die Glaubenslehre) Regionalarchiv Ordinarien Ost,
Vorsitzender/Sekretariat der BOK/BBK

Görlitz: f. Mischkowsky CSSR

Magdeburk: pozůstalost biskup Friedrich Maria Heinrich Rintelen

Praha: Liber ordinatum 1918–1989

Historický archiv Státního sekretariátu (Archivio storico della Segreteria di Stato, ASRS)

f. Sacra Congregazione degli Affari Ecclesiastici Straordinari (AA. EE. SS.)

Instytut Pamięci Narodowej (IPN)

f. Materiały z Byłego Inspektoratu Departamentu MSW

Národní archiv (NA)

f. Centrum dějin české teologie (CDČT), Felix M. Davídek

f. Státní prokuratura Praha

f. Správa Sboru nápravné výchovy (SSNV)

1.8. Tisková prohlášení ČBK

ČBK: Pro řešení situace tajně svěcených kněží. *Katolický týdeník*, 1996, roč. 7, č. 27
(7. 7. 1996), s. 3.

ČBK: Vatikán navázal dialog s tajně svěcenými. *Katolický týdeník*, 2000, roč. 11, č. 9,
(27. 2. 2000), s. 7

FIALA, Miloslav: Svěcení biskupů a kněží v bývalé podzemní církvi. *Katolický týdeník*,
1995, roč. 6, č. 44 (29. 10. 1995), s. 1–2.

2. SEKUNDÁRNÍ LITERATURA**2.1. Kanonické právo, teologie**

ADAM, Miroslav Konštanc: Ascrizione a una chiesa sui iuris e passaggio da una chiesa sui iuris a un'altra nella normativa vigente. *Ius ecclesiae. Rivista internazionale di diritto canonico*, 2011, roč. 23, č. 3, s. 689–702.

ADAM, Miroslav Konštanc: L'ascrizione ad una determinata Chiesa sui iuris e passaggio da una Chiesa sui iuris ad un'altra in Cecoslovacchia (1918–1990). *Angelicum*, 2011, roč. 88, č. 3, s. 773–799.

AYESTA, Juan Gonzáles: La revisione del „sistema delle facoltà“ nel contesto del IV principio per la riforma del Codice di diritto canonico, in: CANOSA, Javier (ed.): *I principi per la revisione del Codice di diritto canonico: la ricezione giuridica del Concilio Vaticano II*. Giuffrè, Milano 2000, s. 195–227.

AYMANS, Winfried – MÖRSDORF, Klaus: *Kanonisches Recht. Lehrbuch aufgrund des Codex iuris canonici*. Ferdinand Schöningh, Paderborn, 1991 (I. díl), 1997 (II. díl), 2007 (III. díl), 2013 (IV. díl).

BEINERT, Wolfgang: Successio apostolica, in: *LThK*. Herder, Freiburg 2006, s. 1080–1083.

BITTERLI, Marius Johannes: *Wer darf zum Priester geweiht werden? Eine Untersuchung der kanonischen Normen zur Eignungsprüfung des Weihkandidaten*. Ludgerus Verlag, Essen 2010.

- DVOŘÁČEK, Jiří: Apoštolský exarchát v České republice a jeho právní postavení. *Revue církevního práva*, 2016, roč. 63, č. 1, s. 67–84.
- DVOŘÁČEK, Jiří: Die Rechtsstellung der Apostolischen Exarchie in der Tschechischen Republik, in: OHLY, Christoph – REES, Wilhelm – GEROSA, Libero (eds.): *Theologia Iuris Canonici. Festschrift für Ludger Müller zur Vollendung des 65. Lebensjahres*. Kanonistische Studien und Texte 67. Duncker & Humblot, Berlin 2017, s. 701–719.
- DVOŘÁČEK, Jiří: Diritto particolare dell'Esarcato apostolico di Praga. *Eastern Canon Law*, 2018, roč. 7, č. 1–2, s. 281–299.
- DVOŘÁČEK, Jiří: *Die Apostolische Exarchie in der Tschechischen republik. Studien zur Geschichte, Gegenwart und Zukunft einer griechisch-katholischen Ostkirche*. Eichstätter Studien 83. Verlag Friedrich Pustet, Regensburg 2020.
- DVOŘÁČEK, Jiří: Vliv skryté církve na Apoštolský exarchát v České republice. *Paměť a dějiny*, 2020, roč. 14, č. 4, s. 41–50. Viz <https://www.ustrcr.cz/publikace/pamet-a-dejiny-4-2020/> (citováno k 4. 3. 2022).
- EICHMANN, Eduard – MÖRSDORF, Klaus: *Lehrbuch des Kirchenrechts*, II. díl. Schäffer-Poeschl Verlag, München 1967, 11. vydání.
- FARIS, John D.: *Eastern Catholic Churches: Constitution and Governance, according to the Code of Canons of the Eastern Churches*. Saint Maron, New York 1992.
- FEULNER, Hans-Jürgen: Können Presbyter die Bischofsweihe spenden? Zu einem sakramentenrechtlichen Problemfall und seinen Auswirkungen, in: WEISS, Andreas (ed.): *Flexibilitas iuris canonici*. Peter Lang, Frankfurt/Main 2003, s. 321–339.
- FRANSEN, Piet: Weihen, Heilige, in: RAHNER, Karl (ed.): *Sacramentum mundi*, IV. díl. Herder, Freiburg 1969.
- GRAULICH, Markus: *Unterwegs zu einer Theologie des Kirchenrechtes. Die Grundlegung des Rechts bei Gottlieb Söhngen (1892–1971) und die Konzepte der neueren Kirchenrechtswissenschaft*. Ferdinand Schöningh, Paderborn 2006.
- GURRIERI, John A.: Sacramental Validity: the Origins and Use of a Vocabulary. *The Jurist*, 1981, roč. 41, č. 1, s. 21–58.
- HIRNSPERGER, Johann: § 81 Die Ordination, in: LISTL, Joseph – SCHMITZ, Heribert (eds.): *Handbuch des katholischen Kirchenrechts (HdbKathKR)*. Verlag Friedrich Pustet, Regensburg, 1999, 2. vydání, s. 867–880.
- HRDINA, Ignác Antonín: *Texty ke studiu konfesního práva*, III. díl (Československo). Karolinum, Praha 2006.
- HUELS, John M.: *Liturgy and Law. Liturgical Law in the System of Roman Catholic Canon Law*. Wilson & Lafleur Ltée, Montréal 2006.
- JONE, Heribert: *Gesetzbuch der lateinischen Kirche. Erklärung der Kanones*, 3 díly. Ferdinand Schöningh, Paderborn 1950–1953, 2. vydání.
- KLÖCKENER, Martin: Das Pontifikale als liturgisches Buch, in: HAUNERLAND, Winfried (ed.): *Manifestatio Ecclesiae. Studien zu Pontifikale und bischöflicher Liturgie*. Verlag Friedrich Pustet, Regensburg 2004, s. 79–127.
- LANZINGER, Margareth: *Verwaltete Verwandtschaft. Eheverbote, kirchliche und staatliche Dispenspraxis im 18. und 19. Jahrhundert*. Höhlau Verlag, Wien 2005.
- LAUKEMPER–ISERMANN, Beatrix: Ausgewählte Beispiele aus der jüngeren Rota-Judikatur: Total- and Partialsimulation. *De processibus matrimonialibus*, 1997, roč. 4, s. 45–135.
- LEDERER, Josef: Die Neuordnung des Dispensrechtes. *AfkKR*, 1966, roč. 135, č. 2, s. 415–443.

- LÜDICKE, Klaus (ed.): *Münsterischer Kommentar zum Codex Iuris Canonici unter besonderer Berücksichtigung der Rechtslage in Deutschland, Österreich und der Schweiz*. Ludgerus Verlag, Essen 2009.
- MENKE, Monika: *Soudnictví římskokatolické církve v českých zemích v období kodifikovaného kanonického práva*. Univerzita Palackého, Olomouc 2015.
- MENKE, Monika: Biritualism in the Practise of Czech church. *Kościół i Prawo*, 2021, roč. 10, č. 2, s. 123–135.
- MERGENTHEIM, Leo: Zur Entstehungsgeschichte der Quinquennalfakultäten pro foro externo. *Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte. Kanonistische Abteilung*, 1912, roč. 2, č. 1, s. 100–110.
- MORCHE, Margret (ed.): *Zur Erneuerung des Ständigen Diakonats. Ein Beitrag zur Geschichte unter besonderer Berücksichtigung der Arbeit des Internationalen Diakonatszentrums in seiner Verbindung zum Deutschen Caritasverband*. Lambertus, Freiburg 1996.
- MÜLLER, Hubert: *Zum Verhältnis zwischen Episkopat und Presbyterat im Zweiten Vatikanischen Konzil*. Herder, Wien 1971.
- MÜLLER, Hubert: § 79 Die Ordination, in: HAERING, Stephan – REES, Wilhelm – SCHITZ, Heribert: *Handbuch des katholischen Kirchenrechts*. 1. vydání. Pustet, Regensburg 1983, s. 721–722.
- NĚMEC, Damián: Mimořádná kanonická opatření pro pokračování řeholního života v letech 1948–1989, in: HANUŠ, Jiří – MAČALA, Pavol – MAREK, Pavel (eds.): *Církev 19. a 20. století ve slovenské a české historiografii*. CDK, Brno 2010, s. 573–594.
- NĚMEC, Ludvík: *Episcopal and Vatican Reaction to the Persecution of the Catholic Church in Czechoslovakia*. The Catholic University of America Press, Washington D.C. 1953.
- OTT, Ludwig: *Das Weihesakrament*. Herder, Freiburg 1969.
- PLÖCHL, Willibald M.: *Geschichte des Kirchenrechts*, 5 dílů. Herold, Wien 1960–1969, 2. rozš. vydání.
- PONÍŽIL, František: *Svatost svěcení. Srovnání právní úpravy v kodexech kanonického práva z let 1917 a 1983*. Diplomová práce. CMTF UP, Olomouc 2013 – viz <https://library.upol.cz/arl-upol/cs/csg/?repo=upolrepo&key=32069653724> (citováno k 22. 8. 2023).
- PREUNKERT-SKÁLOVÁ, Petra: „Die ganze Welt schaut zu, wie sie uns um Gott betrügen.“ *Ekklesiologie und Pastoral der tschechischen Untergrundkirche*. Matthias Grünewald Verlag, Ostfildern 2016.
- PULTE, Matthias: *Das Missionsrecht – ein Vorreiter des universalen Kirchenrechts: Rechtliche Einflüsse aus den Missionen auf die konziliare und nachkonziliare Gesetzgebung der lateinischen Kirche*. Steyler Verlagsbuchhandlung, Nettetal 2006.
- PULTE, Matthias: *Geschichte und Gegenwart des Missionsrechts der katholischen Kirche*. Grin Verlag, München 2014.
- SCHEFFCZYK, Leo – ZIEGENAUS, Anton: *Katholische Dogmatik. Die Heilsgegenwart in der Kirche: Sakramentenlehre*, 7. díl. MM Verlag, Aachen 2003.
- SKOBLÍK, Jiří: *Legálnost a legitimnost* – viz <http://ktf.cuni.cz/~skoblik/komentare/legalnost.htm> (citováno k 18. 5. 2017).
- SOCHA, Hubert: Die „Dienstämter“ des Lektors und Akolythen. *MThZ*, 1974, roč. 25, č. 2, s. 138–151.
- STÖHR, Johannes: *Wann werden Sakramente gültig gespendet? Eine Untersuchung zur Frage der erforderlichen Intention des Sakramentenspenders*. Paul Pattloch Verlag, Aschaffenburg 1980.

- SZABO, Miloš: *Vznik řeckokatolického exarchátu v ČR a jeho právní uspořádání do roku 2000*. Licenční práce. Katolická univerzita Jana Pavla II., Lublin 2000.
- TANASIYCHUK, Andriy: „Pontificia Praecepta de Clero Uxorato“ e la questione del celibato presso le chiese orientali cattoliche. *Prawo kanoniczne*, 2015, roč. 58, č. 4, s. 155–173.
- TILLARD, Jean-Marie: Zur Intention des Spenders und des Empfängers der Sakramente. *Concilium*, 1968, roč. 4, č. 1, s. 54–61.
- TRETERA, Jiří Rajmund: Nová právní situace církví a náboženských společností v roce 1950, in: HANUŠ, Jiří – STRÍBRNÝ, Jan (eds.): *Stát a církev v roce 1950*, s. 21–33.
- TRETERA, Jiří Rajmund – HORÁK, Záboj: *Církevní právo. Teze k přednáškám 2014/2015 – část první* – viz <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:7jPO25Kwwi4J:www.prf.cuni.cz/dokumenty-download/1404049899/+&cd=3&hl=en&ct=clnk&gl=cz> (citováno k 18. 5. 2017).
- VORGRIMLER, Herbert: Kommentar zu LG 29, in: *LThK*, 2. vydání. Herder, Freiburg 1966.
- VORGRIMLER, Herbert: Kommentar zu MP Sacrum diaconatus ordinem, in: PAUL VI.: *Apostolisches Schreiben Motuproprio: allgemeine Richtlinien für die Erneuerung des ständigen Diakonates in der Lateinischen Kirche*. Paulinus Verlag, Trier 1968.
- VYBÍRALOVÁ, Eva: *Die gültige und erlaubte Weihe in der lateinischen Kirche. Rechtsgeschichtliche Betrachtung des Weihesakramentes*. Licenční práce na Westfälische Wilhelms Universität, Münster 2009.
- VYBÍRALOVÁ, Eva: Mimořádné fakulty v Československu v letech 1948–1989. *Revue církevního práva*, 2019, roč. 25, č. 75/2, s. 43–62.
- VYBÍRALOVÁ, Eva: Pokroky v bádání o papežských mimořádných fakultách. K dějinám církve ve střední a jihovýchodní Evropě. *Revue církevního práva*, 2021, roč. 27, č. 84/3, s. 29–45.
- WOESTMAN, William H.: *The Sacrament of Orders and the Clerical State. A Commentary on the Code of Canon Law* (3. vydání). Faculty of Canon Law Saint Paul University, Ottawa 2006.

2.2. Církevní dějiny

- BALÍK, Stanislav – HANUŠ, Jiří: *Katolická církev v Československu 1945–1989*. CDK, Brno 2007.
- BARUS, Martin – BRČÁK, Marek: František Vavřinec Rabas, OFM Cap (1901–1969) jako pedagog a blízký spolupracovník litoměřického biskupa Štěpána Trochty. *AUC Historia Universitatis Carolinae Pragensis*, 2021, roč. 61, č. 1, s. 89–117.
- BIRTZ, Mircea – KIEREIN, Manfred: *Voices from Ecclesia militans in Czechoslovakia. Letters and Autographs*. Cluj-Napoca. 2011 – viz <https://remusmirceabirtz.files.wordpress.com/2011/09/book1-net.pdf> (citováno k 3. 5. 2021).
- BLAŽEK, Ondřej: Vladimír Třebín. Životní příběh agenta StB v kněžském katolickém exilu v Římě. *Marginalia historica: časopis pro dějiny vzdělanosti a kultury*, 2015, roč. 6, č. 1, s. 9–37.
- BOHÁČ, Zdeněk: Násilné zrušení řeckokatolické církve na počátku 50. let v Československu, in: HANUŠ, Jiří – STRÍBRNÝ, Jan (ed.): *Stát a církev v roce 1950*. CDK, Brno 2000, s. 86–97.

- BORZA, Peter: *Dejiny Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku v období II. svetovej vojny (1939–1945)*. Petra, Prešov 2006.
- BORZA, Peter – MANDZÁK, Atanáz: Z podzemia na svetlo. *Impulz*, 2008, č. 4 – viz <http://www.impulzrevue.sk/article.php?353> (citováno k 3. 5. 2021).
- BORZA, Peter: Prípád Mirona Petrašoviča. *Naše svedectvo*, 2012, roč. 13, č. 1 – viz http://www.kpvs.sk/casopis-01-2012.asp#Portret_cisla (citováno k 3. 5. 2021).
- BRANDT, Hans Jürgen: Im Schatten des großen Bruders. Der Essener Prälat Dr. Paul Aufderbeck (1914–2010). *Jahrbuch für mitteldeutsche Kirchen- und Ordensgeschichte*, 2011, roč. 7, s. 97–124.
- CÍSAŘOVÁ, Marcela Maria: *Stav panen a panenský stav na Moravě 1889–1989*. Diplomová práce. CMTF UP Olomouc, 2012 – viz <https://theses.cz/id/jwba86/> (citováno k 3. 5. 2021).
- CUHRA, Jaroslav: *Československo-vatikánská jednání 1968–1989*. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Praha 2001.
- ČÁRNOGURSKÝ, Ján: *Väznili ich za vieru*. Pramene, Bratislava 1990.
- ČERMÁK, Tomáš: *S pokorou a vierou v srdci. Spomienka na pátra Cyrila Minárika*. Verbum, Nitra 2012.
- ČERNUŠÁK, Tomáš – PROKOP, Augustin – NĚMEC, Damián: *Historie dominikánů v českých zemích*. Krystal, Praha 2001.
- ČERNÝ, Michal: *Život podzemní církve na Moravě na příkladu některých vybraných osobností*. CMTF UP, Olomouc 2012.
- ČEŠTÍ SALESIÁNI: *Štěpán kardinál Trochta. Životopisná črta a výběr z proslavů a pastýřských listů*. Řím 1984.
- DUBOVSKÝ, Patrik: Akcia „Vír“. Zásah ŠtB proti tajným františkánom 23. marca 1983 (mužská vetva). *Pamät' naroda*, 2007, roč. 4, č. 2, s. 32–44.
- DUBOVSKÝ, Patrik: Tridsať rokov nevyjasnená násilná smrť kňaza Štefana Poláka. *Pamät' národa*, 2017, roč. 13, č. 2, s. 32–48.
- DZURČANINOVÁ, Anna: *O. Štefan Lazor, CSsR – rehoľný kňaz a misionár*. Diplomová práce. RKCMBF UK, Bratislava 1999 – viz grksarjastrabie.fara.sk/joomla/images/pdf/mmmattach.doc (citováno k 3. 5. 2021).
- ĎURČEK, Karol: Tajne svätení slovenskí biskupi v službe Cirkvi, in: HUDAČEK, Milan (ed.): *Jezuiti na Slovensku v minulosti aj v súčasnosti*. Dobrá kniha, Trnava 2012, s. 183–194.
- FIALA, Petr: Felix Maria Davídek a jeho spolupracovníci. Poznámky k historii skryté církve na Moravě. *Souvislosti*, 1993, č. 1, s. 47–59 – viz <http://souvislosti.cz/archiv/fiala1-93.htm> (citováno k 3. 5. 2021).
- FIALA, Petr – HANUŠ, Jiří: *Skrytá církev: Felix M. Davídek a společenství Koinótés*. CDK, Brno 1999 (německy FIALA, Petr – HANUŠ, Jiří: *Die Verborgene Kirche. Felix M. Davídek und die Gemeinschaft Koinótés*. Ferdinand Schöningh, Paderborn 2004).
- GABRIELOVÁ, Petra: Biskup Josef Hlouch ve vybraných dokumentech Státní bezpečnosti. *Sborník Archivu bezpečnostních složek*, č. 10. ABS, Praha 2012, s. 171–190 – viz <http://www.abscr.cz/data/pdf/sbornik/sbornik10-2012/kap07.pdf> (citováno k 7. 3. 2022).
- GAVENDA, Marián: *Fortes in fide. Skúsenosť a odkaz tajnej kňazskej formácie na Slovensku v rokoch 1969–1989*. Dobrá kniha, Trnava 2014.
- GERBOC, Tomáš – LACKO, Martin: Šesť rokov v poľskom podzemí: ilegálna cesta rehoľníkov Štefana Horvátha SVD, Jozefa Šaba SVD a Róberta Borika SVD za kňazstvom. *Pamät' národa*, 2014, roč. 10, č. 1, s. 46–62.

- HÁK, Josef: *P. Angelik František Fišer OP (1926–1983). Kritická biografie*. Diplomová práce. KTF UK, Praha 2018.
- HALKO, Jozef – PEŠEK, Jan: Kapitulný vikár Ján Dechet – symbol úsilia komunistického režimu v Československu o rozvrátenie katolíckej cirkvi. *Historický časopis*, 2006, roč. 54, č. 2, s. 287–304.
- HANUŠ, Jiří – STRÍBRNÝ, Jan (eds.): *Stát a církev v roce 1950*. CDK, Brno 2000.
- HANUŠ, Jiří: Die Verborgene Kirche – 20 Jahre danach, in: KOLLER, Erwin – KÜNG, Hans – KRIŽAN, Peter (eds.): *Die verratene Prophetie*, s. 113–126.
- HARTELT, Konrad: *Ferdinand Piontek (1878–1963): Leben und Wirken eines schlesischen Priesters und Bischofs*. Böhlau Verlag, Köln 2008.
- HARTELT, Konrad: *Der Kapitelsvikar des Erzbistums Breslau Gerhard Schaffran und das Erzbischöfliche Amt Görlitz (1963–1972)*. Aschendorff, Münster 2009.
- HLAVICA, Stanislav: *Tajně organizovaná teologická studia a příprava diecézních a řeholních čekatelů kněžství na pastorační činnost v letech 1948–1989 v centralizačních kláštorech, internačních a přeškolovacích táborech, věznicích a individuální studium při zaměstnání*. Bakalářská práce. PF MU, Brno 2013.
- HORVÁTH, Štefan: *75 rokov Spoločnosti Božieho Slova na Slovensku*. Spoločnosť Božieho Slova, Nitra 2000.
- HRABOVEC, Emilia: Bischof Pavol Hnilica und der Heilige Stuhl (1951–1990). *Slovak Studies. Rivista dell'Istituto storico slovacco di Roma*, 2019, č. 1–2, s. 36–78.
- HRABOVEC, Emilia – BRUGNOTTO, Giuliano – JURČAGA, Peter: *Chiesa del silenzio e diplomazia pontificia 1945–1965 / Umlčaná cirkev a pápežská diplomacia 1945–1965*. Libreria editrice vaticana, Città del Vaticano 2018.
- HUDAČEK, Milan: Totalitný režim a jeho vplyv na život jezuitov, in: JAKUBČIN, Pavol (ed.): *Likvidácia reholí a ich život v ilegalite v rokoch 1950–1989*. Ústav pamäti národa, Bratislava 2010, s. 114–135.
- CHAROUZ, Jindřich Zdeněk. *Biskup – vyznavač. Josef Karel Matocha 1888–1961*. Matice cyrilometodějská, Olomouc 1991 (přepracované vydání: *Zůstává mi však milost Boží. Život a internace biskupa-vyznavače Josefa Karla Matochy (1888–1961)*). Karmelitánské nakladatelství, Praha 2022).
- JONOVÁ, Jitka: *František Tomášek, kněz, katecheta, profesor a „ilegální biskup“*. Moravské působení Františka Tomáška. Historická společnost Starý Velehrad, Uherské Hradiště, 2014.
- KAHOUNOVÁ, Miloslava: *Život a odkaz biskupa Ladislava Hlada*. Diplomová práce. KTF UK, Praha 2001.
- KALTEFLEITER, Werner – OSCHWALD, Hanspeter: *Spione im Vatikan. Die Päpste im Visier der Geheimdienste*. Pattloch, München 2006.
- KAPLAN, Karel: *Staat und Kirche in der Tschechoslowakei 1948–1952*. Oldenbourg, München 1990.
- KAPLAN, Karel: Státní církevní politika 1948–1950, in: HANUŠ, Jiří – STRÍBRNÝ, Jan (eds.): *Stát a církev v roce 1950*, s. 10–20.
- KOL. AUTORŮ: *Zločiny komunizmu na Slovensku 1948:1989*, 2 díly. Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2001.
- KOLLER, Erwin – KÜNG, Hans – KRIŽAN, Peter (ed.): *Die verratene Prophetie. Die tschechoslowakische Untergrundkirche zwischen Vatikan und Kommunismus*. Edition Exodus, Luzern 2011 (slovensky: *Zradené proroctvo. Československá podzemná cirkev medzi Vatikánom a komunizmom*. Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2011).

- KOMÁRKOVÁ, Pavla: Bohu slouží už šedesát let. Začít museli tajně. *Mladá fronta Dnes*, 17. 4. 2010, s. B3.
- KRIŽAN, Peter – SLÁDEK, Kamil (eds.): *Zrod, život a budúcnosť skrytej cirkvi. Hommage à F. M. Davídek*. Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2013.
- KŘÍŽKOVÁ, Marie Rút: *Knihá víry, naděje a lásky. 70 let působení salesiánů v Čechách a na Moravě*. Portál, Praha 1996.
- KUČERA, Jiří (ed.): *Bekenner und Märtyrer Štěpán Trochta*. Portál, Praha 2006.
- LEHKÝ, Miroslav: Tragická smrt Ing. Přemysla Coufala. *Památ' národa*, 2004, č. 1, s. 60–63.
- LETZ, Róbert: Prenasledovanie kresťanov na Slovensku v rokoch 1948–1989, in: KOL. AUTORŮ: *Zločiny komunizmu na Slovensku 1948:1989*. 1. díl. Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2001, s. 67–335.
- LETZ, Róbert: Štefan Barnáš – Biskup s chápacím srdcom, in: DZURJANIN, Stanislav (ed.): *Život za mrežami*. Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2007, s. 7–28.
- LETZ, Róbert: Prvé tajné biskupské vysviacky na Slovensku. *Historický zborník. Vedecký časopis o slovenských národných dejinách*, 2022, roč. 32, č. 1, s. 58–81.
- LETZ, Róbert: Formácia, kňazská a biskupská vysviacka Pavla Hnilicu v kontexte slovenských dejín, in: LIPTÁK, Pavol Benedict (ed.): *S odvahou a pokorou. Osobnosť a dielo biskupa Pavla M. Hnilicu SJ (1921–2006)*. Post Scriptum, Bratislava 2022, s. 17–53, zde s. 42.
- LIPTÁK, Pavol Benedict (ed.): *S odvahou a pokorou. Osobnosť a dielo biskupa Pavla M. Hnilicu SJ (1921–2006)*. Post Scriptum, Bratislava 2022.
- LIŠKA, Ondřej: *Církev v podzemí a společenství Koinótés*. SURSUM, Tišnov 1999 (německy LIŠKA, Ondřej: *Jede Zeit ist Gottes Zeit. Die Untergrundkirche in der Tschechoslowakei*. Benno Verlag, Leipzig 2003).
- MÁDR, Oto: Takzvaná podzemní církev. *Studie*, 1983, č. 85–86, s. 62–69. Přetisk: *Teologické texty*, 2008, č. 3 – viz <http://www.teologicketexty.cz/casopis/2008-3/Takzvana-podzemni-cirkev.html> (citováno k 3. 5. 2021).
- MANDZÁK, Daniel Atanáz: „Agent a špión Vatikánu“. *Redemptorista Ján Ivan Mastiliak – slovenský účastník monsterprocesu proti A. A. Machalkovi a spol.* Ústav pamäti národa, Bratislava 2008.
- MANDZÁK, Daniel Atanáz: *Známy neznámy. Život a dielo redemptoristu Jána Ivana Mastiliaka (1911–1989)*. Misionár, Michalovce 2009.
- MARKOVÁ, Margita – SALVET, Ondřej: Das Archiv von JUDr. Vendelín Laca und sein Zeugnis vom Kampf der Mitglieder der Untergrundkirche um vollwertige Eingliederung in die offizielle Kirchenstruktur nach 1989. *AUC Theologica*, 2020, roč. 10, č. 1, s. 141–161.
- MENDELOVÁ, Edita. Perzekuce ženských řeholí v r. 1950, in: HANUŠ, Jiří – STŘÍBRNÝ, Jan (eds.): *Stát a církev v roce 1950*. CDK, Brno s. 84–85.
- MIKEŠ, František: Biskup Felix Maria Davídek – jeho multidisciplinární teologie a řád praxe, in: KARFÍKOVÁ, Lenka – KŘIŠŤAN, Alois – KUŘE, Josef (eds.): „Život se tvoří z přítomné chvíle.“ *Česká katolická teologie po druhé světové válce*. CDK, Brno 1998, s. 81–102.
- MIKLOŠKO, František: *Nebudete ich môcť rozvrátiť. Z osudov katolickej cirkvi na Slovensku v rokoch 1943–1989*. Archa, Bratislava 1991.
- MURÍN, Jozef: Nebezpečné spomienky skrytej cirkvi. *Getsemany*, 2008, č. 196, s. 170–210 – viz <http://www.getsemany.cz/node/1310> (citováno k 3. 5. 2021).

- NEDOROSTEK, Miroslav: „*Moravská*“ *skrytá církev*. Disertační práce. FHS UK, Praha 2017 – viz http://scriptum.cz/soubory//scriptum/%5Bnode%5D/nedorostek_moravska-skryta-cirkev.pdf (citováno k 3. 5. 2021).
- NEDOROSTEK, Miroslav: *Stanislav Krátký. Kněz, politický vězeň, dělník a biskup skryté církve aneb Život kněze ve druhé polovině 20. století*. CDK, Brno 2022.
- NOVÁK, Jiří: Klášter premonstrátů v Nové Říši a život jeho členů v letech 1948–1968. Diplomová práce. KTF UK, Praha 2017.
- NOVOSAD, Jaroslav: *Štěpán Trochta: Svědek „T“*. Portál, Praha 2001.
- NOVOTNÝ, Vojtěch: *Katolická teologická fakulta 1939–1990. Prolegomena k dějinám české katolické teologie druhé poloviny 20. století*. Karolinum, Praha 2007.
- NOVOTNÝ, Vojtěch: *Teologie ve stínu. Prolegomena k dějinám české katolické teologie druhé poloviny 20. století*. Karolinum, Praha 2007.
- OSTERWALDER, Josef: Der verratene Bote. Begegnung mit Jan Georg Pojer (6. Februar 1934–20. August 2006) nach seiner Flucht in die Schweiz, in: KOLLER, Erwin – KÜNG, Hans – KRIŽAN, Peter (eds.). *Die verratene Prophetie. Die tschechoslowakische Untergrundkirche zwischen Vatikan und Kommunismus*. Edition Exodus, Luzern 2011, s. 158–168.
- PACNER, Karel: *Českoslovenští vyzvědači 1945–1968*. Kniha Zlín, Praha 2020.
- PAŠTEKA, Julius (ed.): *Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska*. LÚČ, Bratislava 2000.
- PAVLE, Ondrej: *Pôsobenie skrytej cirkvi na Slovensku pred a po 1989*. Rigorózní práce. Pedagogická fakulta Univerzity Mateje Bela, Banská Bystrica 2021 (publikováno pod názvem: *Odtajnená! Tajná cirkev. Pôsobenie skrytej cirkvi na Slovensku pred a po roku 1989*. Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2022).
- PAVLE, Ondrej: Tajná cirkev na Slovensku a listy biskupa Hnilicu tajnému biskupovi Zahradníkovi. *Getsemany*, 2022, č. 354 – viz <https://www.getsemany.cz/node/4062> (citováno k 22. 8. 2023).
- PAVLÍK, Jan: *Budou vás vydávat soudům. Dějiny české provincie T.J. v době komunistického útlaku v letech 1950–1990*. Societas, Praha 1995.
- PEŠEK, Jan – BARNOVSKÝ, Michal: *Štátna moc a cirkvi na Slovensku 1948–1953*. Veda, Bratislava 1997.
- PLACHÝ, Jiří: „Rozpracování“ duchovních litoměřické diecéze Státní bezpečností (podle personálního stavu k 1. 1. 1989). *Securitas imperii*, 2005, č. 11, s. 5–89.
- PLACHÝ, Jiří: Biskup Trochta v hodině velké zkoušky. *Securitas imperii*, 2005, č. 11, s. 129–134.
- PLACHÝ, Jiří: Průnik StB do struktur římskokatolické církve. Možnosti a limity historického poznání. *Salve*, 2011, roč. 21, č. 1, s. 53–69.
- RYBÁŘ, Jan: Dobře utajovaná konspirace. *Getsemany*, 2011, č. 229, s. 186 – viz <https://www.getsemany.cz/node/2826> (citováno k 22. 8. 2023).
- SADÍLEK, Jakub František: *Studium teologie v české františkánské provincii (sonda do dějin české teologie)*. Diplomová práce. KTF UK, Praha 2000.
- SEEWALD, Marianne: *Soli Deo. Gerhard Schaffran Bischofsjahre 1962–1996*. St. Benno Verlag, Leipzig 2012.
- SEPP, Peter: *Geheime Weihen. Die Frauen in der verborgenen tschechoslowakischen Kirche Koinótēs*. Schwabenverlag, Ostfildern 2004.

- SCHNEIDER, Theresa: „NATO-Prediger im Jesuitengewand“? Pater Gordian Landwehr im Kampf gegen den Kommunismus. Diplomová práce na WWU Münster, 2003.
- SCHOLZ, Franz: *Zwischen Staatsräson und Evangelium. Kardinal Hlond und die Tragödie der ostdeutschen Diözesen. Tatsachen, Hintergründe, Anfragen*, 2. vydání. Verlag Josef Knecht, Frankfurt 1988.
- SPOUSTA, Jan: F. M. Davídek a skrytá církev. *Getsemany*, 1994, č. 41 – viz <http://www.getsemany.cz/node/1632> (citováno k 18. 5. 2017).
- STEHLE, Hansjakob: *Geheimdiplomatie im Vatikan. Die Päpste und die Kommunisten*. Benziger Verlag AG, Zürich 1993.
- STRAZZARI, Francesco – VLK, Miloslav. O skryté církvi. *Perspektivy*, 1996, č. 6, s. 4–5 (originál: STRAZZARI, Francesco – VLK, Miloslav: Nel labirinto della chiesa clandestina. *Il Regno*, 1966, č. 10 (15. 5. 1996, s. 261–266).
- SVOBODA, Bohumil: *Na straně národa. Kardinál František Tomášek v zápase s komunistickým režimem (1965–1985)*. Vyšehrad, Praha 2006.
- SZCZEPANOWICZ, Marian: *Kurierzy Słowa Bożego. Doświadczenie i dar*. Wydawnictwo Św. Stanisława BM, Kraków 2007.
- SZUMIŁO, Mirosław: Tajne święcenia słowackich i českých kněží w Polsce (1958–1989). *Saeculum Christianum*, 2021, roč. 28, č. 1, s. 208–220.
- SZUMIŁO, Mirosław: *Tajni księży. Historia nielegalnego pobytu słowackich werbistów w Polsce w latach 1957–1964*. IPN, Warszawa 2022.
- SZUMIŁO, Mirosław: The Secret Support of the Polish Church for male religious orders in Czechoslovakia (1956–1965). An overview. *Slovanský přehled / Slavonic Review*, 2022, roč. 108, č. 1, s. 93–116.
- ŠVEC, Ernest: *Pôsobenie piaristov na Slovensku v rokoch 1918–1989*. Gorazd, Nitra 2009.
- VANÍČKOVÁ, Vladimíra a kol. (ed.): *Miloslav kardinál Vlk. Reflexe a vzpomínky*. CDK – ÚSTR, Brno – Praha 2021.
- VAŠKO, Václav: *Neumlčená. Kronika katolické církve v Československu po druhé světové válce*, 2 díly. Zvon, Praha 1990.
- VAŠKO, Václav: *Dům na skále*, 3 díly. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2004–2008.
- VAŠKO, Václav: Arcibiskup Beran – symbol odporu proti komunismu. *Securitas imperii*, 2005, roč. 11, s. 91–128.
- VLČEK, Vojtěch: Perzekuce mužských řeholí 1948–1950, in: HANUŠ, Jiří – STRÍBRNÝ, Jan (eds.). *Stát a církev v roce 1950*, s. 50–67.
- VLČEK, Vojtěch: *Perzekuce mužských řeholí komunistickým režimem 1948–1964 v českých zemích a kontextu jejího vývoje v zemích sovětského bloku*. ÚSTR – Ostravská univerzita, 2023.
- VLČEK, Vojtěch: Františkáni v ilegalitě i před soudem. Trestní stíhání členů řádu a soudní procesy s nimi v 70. a 80. letech. *Securitas imperii*, 2017, č. 30, s. 244–277
- VODIČKOVÁ, Stanislava: Slyšte to, všichni lidé, všichni obyvatelé světa, naslouchejte. *Paměť a dějiny*, 2014, roč. 8, č. 1, s. 45–57.
- VODIČKOVÁ, Stanislava: *Uzavírám vás do svého srdce. Životopis Josefa kardinála Berana*. ÚSTR – CDK, Praha – Brno 2018. 2. vydání.
- VOŽENÍLEK, Jan: *Život a pastorační činnost františkánské komunity v Liberci v období normalizace*. Bakalářská práce. KTF UK, Praha 2014.

- VYBÍRALOVÁ, Eva: Geheime Weihen in der DDR. Zur Geschichte der geheimen Weihen für die Untergrundkirche in der Tschechoslowakei durch deutsche Bischöfe in der Zeit der kommunistischen Diktatur. *Jahrbuch für mitteldeutsche Kirchen- und Ordensgeschichte*, 2015, roč. 11, s. 159–203.
- VYBÍRALOVÁ, Eva: Tajná svěcení Čechů a Slováků v zahraničí, in: DOLEŽALOVÁ, Markéta (ed.): *Velehrad Vás volá!* ÚSTR, Praha 2018, s. 278–288.
- VYBÍRALOVÁ, Eva: Kardinal Joachim Meisner und die Geheimweihen für die Kirche in der Tschechoslowakei. *Theologie der Gegenwart*, 2018, roč. 61, č. 2, s. 117–129.
- VYBÍRALOVÁ, Eva: Tajná svěcení kandidátů z Československa v Polsku, in: JAKUBČIN, Pavol (ed.): *Skryté pôsobenie cirkví na Slovensku v rokoch 1948–1989*. ÚPN, Bratislava 2019, s. 274–299.
- VYBÍRALOVÁ, Eva: Nepřipravovat se znamená nežít. Felix M. Davídek – od prvního zatčení po propuštění z vězení. *Paměť a dějiny*, 2020, roč. 14, č. 4, s. 11–22 – viz https://www.ustrcr.cz/wp-content/uploads/2021/01/PD_4_20_s11-22.pdf (citováno k 2. 3. 2022).
- VYBÍRALOVÁ, Eva: Je změna možná? Kapka naděje z Vatikánu. *Getsemany*, 2021, č. 333 – viz <https://www.getsemany.cz/node/3823> (citováno k 2. 3. 2022).
- VYBÍRALOVÁ, Eva: Spor o katolicitu slovenských Katolických novin. Žaloba Františka Mikloška proti šéfredaktorovi Katolických novin z roku 1984, in: BEJVANČICKÁ, Alexandra: *Deus providebit. Pocta Ignáci Antonínu Hrdinovi k nedožitým 70. narozeninám*. Aleš Čeněk, Praha 2023, s. 286–300.
- WILK, Stanisław: *Nadzwyczajne uprawnienia Prymasa Polski Augusta kard. Hlonda w świetle dokumentów Stolicy Apostolskiej/Die Sondervollmachten des polnischen Primas August Hlond im Lichte der Dokumente des Heiligen Stuhls*. TN KUL, Lublin 2020.
- ZBRANEK, Tomáš Benedikt: *Sdružení katolických duchovních Pacem in terris*. Diplomová práce. FF MU, Brno 2007.
- ZBRANEK, Tomáš Benedikt: Dekret Quidam episcopi a úpadek kněžského sdružení Pacem in terris. *Getsemany*, 2010, č. 222, s. 325–334 – viz <https://www.getsemany.cz/node/2753> (citováno k 22. 8. 2023).

2.3. Memoáry, rozhovory atd.

- AUGUSTYN, Józef: *Mají nám co říci? Rozhovory vedené Józefem Augustynem*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2003.
- BAČÍKOVÁ, Lucia: *Pod' a nasleduj ma! Zo spomienok tajne vysvätených kňazov*. Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2005.
- BERÁNEK, Josef – RYBÁŘ, Jan: *Deník venkovského faráře. Hovory s Janem Rybářem*. Vyšehrad – Karmelitánské nakladatelství, Praha – Kostelní Vydří 2016.
- BRADNA, Antonín – DOLEŽAL, Miloš: *Zaradoval jsem se... Útržky ze života*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2002.
- BUKOVSKÝ, Ján: *Spomienky spoločníka*. Spoločnosť Božieho Slova, Nitra 2006.
- CASAROLI, Agostino: *Trýzeň trpělivosti. Svatý stolec a komunistické země (1963–1989)*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2001 (originál *Il martirio della pazienza: la Santa Sede e i paesi comunisti (1963–1989)*. Einaudi, Torino 2000).
- CSONTOS, Ladislav: *Jednou nohou v krimináli*. Dobrá kniha, Trnava 2003.
- DOLISTA, Josef: Zeugnis eines tschechischen Priesters, in: BEINERT, Wolfgang (ed.): *Unterwegs zum einen Glauben*. Benno Verlag, Leipzig 1997.

- DUKA, Dominik – DOSTATNI, Tomasz – ŠUBRT, Jaroslav: *Tradice, která je výzvou*. Portál, Praha 2011.
- DVOŘÁK, Václav – MAZANEC, Jan: *Čím to je, že jste tak klidný? Václav Dvořák v rozhovoru s Janem Mazancem*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2008.
- FEDOR, František: *Moja životná cesta*. Šarišské Michaľany 2012 (nepublikováno).
- GINDERT, Hubert: Mit dem Bösen kann es keinen Dialog geben. Erfahrungen am Schnittpunkt von Ost und West vor und nach der Wende. Interview mit Pfarrer Michael Theuerl. *Der Fels*, 1999, roč. 30, č. 2, s. 43–47 – viz <http://www.der-fels.de/1999/02-99.pdf> (citováno k 3. 5. 2021).
- HALÍK, Tomáš – JANDOUREK, Jan: *Ptal jsem se cest*. Portál, Praha 1997.
- HANUŠ, Jiří – ŠTAMPACH, Ivan Odilo: *Snění v plné bdělosti. Rozhovory s Odilonem Ivanem Štampachem*. CDK, Brno 1997.
- HIRKA, Ján: *Pod ochranou Márie. Pastier v službe Cirkvi*. Gréckokatolícka teologická fakulta, Prešov 2013.
- HLOŽEK, Josef: 60 let v Tovaryšstvu. *Jezuité*, 2004, roč. 13, č. 3, s. 15–17.
- HNILICA, Ján – VNUK, František: *Pavol Hnilica – biskup umlčanej Cirkvi*, 2 díly. Dobrá kniha, Trnava 1992 (I), 1996 (II).
- HNILICA, Pavol – VNUK, František: *Rozhovory o ľuďoch, udalostiach a Božej dobrote*. Smaragd, Bratislava 2001.
- HOŘÁK, Josef – NEDOROSTEK, Miroslav: Církev má jít stále kupředu. S tajně vysvěceným knězem Josefem Hořákem o životě skryté církve. *Paměť a dějiny*, 2020, roč. 14, č. 4, s. 86–93 – viz <https://www.ustrcr.cz/publikace/pamet-a-dejiny-4-2020/> (citováno k 4. 3. 2022).
- HRADILEK, Pavel: Proč odmítám reordinaci? *Getsemany*, 1992, č. 20 – viz <https://www.getsemany.cz/node/1438> (citováno k 3. 5. 2021).
- HRADILEK, Pavel: Strach z „konkurence“. *Getsemany*, 1995, č. 57 – viz <https://www.getsemany.cz/node/1949> (citováno k 3. 5. 2021).
- HRADILEK, Pavel: Jaká byla církev v podzemí? *Getsemany*, 1999, č. 93 – viz <http://www.getsemany.cz/node/2548> (citováno k 3. 5. 2021).
- HRADILEK, Pavel: Fabula secundum Lupum. *Getsemany*, 2003, č. 138 – viz <https://www.getsemany.cz/node/513> (citováno k 3. 5. 2021).
- HRADILEK, Pavel: Loajální, ale svůj: andělský legionář P. J. R. *Getsemany*, 2004, č. 147 – viz <http://www.getsemany.cz/node/630> (citováno k 3. 5. 2021).
- HRADILEK, Pavel: Za Fridolínem Zahradníkem. *Getsemany*, 2015, č. 277 – viz <http://www.getsemany.cz/node/3281> (citováno k 3. 5. 2021).
- CHYTIL, Karel: Svědectví. *Getsemany*, 1991, č. 13 – viz <https://www.getsemany.cz/node/1393> (citováno k 3. 5. 2021).
- JÁCHYM, Radim Miloslav: *Jak jsem se stal františkánem*. Archiv české františkánské provincie, Praha (nedatováno).
- JANČAŘÍK, Zdeněk – JAVOROVÁ, Ludmila: *Ty jsi kněz navěky. Rozhovor s Ludmilou Javorovou*. Portál, Praha 2020.
- JIROUS, Ivan M. – PUTNA, Martin C. (eds.): *Magorské modlitby*. Praha, Biblion 2021.
- KOČIŠ, Ján Eugen – PETRÍK, Lubomír: *V nádeji vzkriesenia. Rozhovory s vladykom Jánom Eugenom Kočišom o (ne)obyčajnom živote*. Petra, Prešov 2019.
- KOLÁČEK, Josef – BRONKOVÁ, Johana: K větší slávě Boží. *Bulletin Jezuité*, 2009, č. 3, s. 14–19 – viz http://www.jesuit.cz/soubory/bulletin/2009_03.pdf (citováno k 3. 5. 2021).

- KOLÁČEK, Josef – VÝVODOVÁ, Monika: Milicionář s automatem na mě řval: „Vstávej, holomku!“. *Katolický týdeník* 2008, roč. 48, č. 45 (4. 11. 2008) – viz <http://www.katyd.cz/rozhovory/milicionar-s-automatem-na-me-rval-vstavej-holomku.html> (citováno k 3. 5. 2021).
- KOL. AUTORŮ: *Veteráni v bitvách o duše. Rozhovory s duchovními syny Dona Bosca o jejich životních cestách v minulosti pro naši přítomnost*, 2 díly. ATLAS, Dolní Jasénka 2001, 2003.
- KOL. AUTORŮ: *Kamínky. Drobná svědectví o pronásledování křesťanů v době komunistické totality i o jejich snahách o svobodu a blaho vlasti*, 5 dílů. Biskupství královéhradecké, Hradec Králové 2000–2005.
- KONZAL, Jan: Reordinace? *Getsemany*, 1992, č. 22 – viz <https://www.getsemany.cz/node/1451> (citováno k 3. 5. 2021).
- KONZAL, Jan: Komentář. *Církev v podzemí* (ročenka časopisu *Getsemany*). Sít, Praha 1995, s. 47–58.
- KONZAL, Jan: *Zpověď tajného biskupa*. Portál, Praha 1998.
- KONZAL, Jan: *Duch a nevěsta. Z dějin církevního podzemí ve 2. polovině 20. století*. CDK, Brno 2010.
- KOREC, Ján Chrysostom: *Od barbarskej noci*. LÚČ, Bratislava 2004.
- KOREC, Ján Chrysostom: *Od barbarskej noci. Na slobode*. LÚČ, Bratislava 2005.
- KOREC, Ján Chrysostom: *Dni a roky po barbarskej noci 1950*. LÚČ, Bratislava 2009.
- KOVÁČIK, Vojtech: *Stálo to za to*. Spoločnosť Božieho Slova, Nitra 2010.
- KRAJŇÁK, Ján: Vstali sme z popola, in: KOL. AUTORŮ: *Zločiny komunizmu na Slovensku 1948:1989*, 2. díl. Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2001, s. 198–201.
- KRÁTKÝ, Stanislav – MAZANEC, Jan: *K plnosti. Rozhovory Jana Mazance s dobrým bratrem a biskupem skryté cirkve*. Cesta, Brno 2004.
- KUČERA, Pavel – PALÁN, Aleš: *Lágr*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2009.
- KUCHAŘ, Leo: *Průlet ve stínu radaru. Vzpomínky na dvě tajná kněžská svěcení za dveřmi sousedovými*. Petrov, Brno 1990.
- LABO, Šebastián – SOKOLOVIČ, Peter: Pravdu treba povedať, aj keď niektorých zabolí. Rozhovor s pátrom Šebastiánom Labom SJ. *Pamät' národa*, 2013, roč. IX, č. 1, s. 107–132.
- LJAVINEC, Ivan – PALA, Josef: Zůstali jsme věrni Římu. *Katolický týdeník*, 1996, č. 17 (28. 4. 1996), s. 1–2.
- MACÁK, Ernest: *Prenasledovaní pre Krista*. DON BOSCO, Bratislava 2008.
- MACHULA, Jaromír: *Vatikán a Československo (1938–1948). Paměti*. Praha 1998.
- MEISNER, Joachim – RENČ, Václav: Kardinál Meisner: Je to dobrý konec! *Katolický týdeník*, 2011, č. 47 (15. 12. 2011) – viz <http://www.katyd.cz/clanky/kardinal-meisner-je-to-dobry-konec.html> (citováno k 22. 8. 2023).
- MEISNER, Joachim – SCHMIDT, Gudrun: *Wer sich anpasst, kann gleich einpacken Lebenserinnerungen*. Herder, Freiburg – Basel – Wien 2020.
- MEISNER, Joachim – VYBÍRALOVÁ, Eva: Vždycky jsem se cítil tak trochu jako Čech. *Paměť a dějiny*, 2017, roč. 11, č. 3, s. 108–112 – viz <https://www.ustrcr.cz/publikace/pamet-a-dejiny-32017/>.
- METSCH, Klaus: Hlásat boží milosrdenství. *Getsemany*, 2001, č. 119, s. 142–153 – viz <https://www.getsemany.cz/node/298> (citováno k 3. 5. 2021).
- METSCH, Klaus: Engagiert, observiert, limitiert. Erfahrungen eines verheirateten Priesters aus Ostdeutschland, in: KOLLER, Erwin – KÜNG, Hans – KRIŽAN, Peter (eds.):

- Die verratene Prophetie. Die tschechoslowakische Untergrundkirche zwischen Vatikan und Kommunismus.* Edition Exodus, Luzern 2011, s. 148–157.
- MIKEŠ, František: Biskup Davídek a podruhé umlčené společenství Koinótés. Výzva k dialogu. *Teologie & Společnost (Speciál)*, 2005, s. 13–26.
- MIKEŠ, František: Důležitost dialogu vědy a náboženství – rozhovor. *Tvůrčí život*, 2013, roč. 1, č. 2, s. 16–25.
- MIKLOŠKO, František: Trikrát sedem otázek Stanislavovi Zvolenskému. *Impulz*, 2012, roč. 1 – viz <http://www.impulzrevue.sk/article.php?802> (citováno k 3. 5. 2021).
- MIKLOŠKO, František – VYBÍRALOVÁ, Eva: Tajná církev v Československu byla prorockým hlasem. S Františkem Mikloškem o skryté církvi. *Paměť a dějiny*, 2020, roč. 14, č. 4, s. 72–85 – viz https://www.ustrcr.cz/wp-content/uploads/2021/01/PD_4_20_s72-85.pdf (citováno k 2. 3. 2022).
- NAVRÁTIL, Ivo: Pronásledování katolické církve v horním Pojizeří v letech 1948–1953. 1. část. *Z Českého ráje a Podkrkonoší*, 2008, roč. 21, s. 113–149.
- ONDOK, Josef Petr: *Muklovský Vatikán*. CDK, Brno 2007.
- OTČENÁŠEK, Karel – SVOBODA, Bohumil: *Víra je můj pevný hrad. Rozhovory s arcibiskupem Karlem Otčenáškem a jeho přáteli*. Vyšehrad, Praha 2004.
- PALÁN, Aleš – PAULAS, Jan – TAJOVSKÝ, Bohumil Vít: *Člověk musí hořeti. Bohumil Vít Tajovský v rozhovoru s Alešem Palánem a Janem Paulasem*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2009.
- PAVLÍK, Jan: Jaké pravdy se bojíme. K článku O skryté církvi II. – Petr Fiala: Bojíme se pravdy? *Proglas*, 1992, č. 10, s. 7–10.
- PECKA, Dominik: *Starý profesor vzpomíná. Vlastní životopis*. Zvon, Praha 1996.
- PIRNOSOVÁ, Blanka: *Koho má za zády? Čtyřicet dramatických let kardinála Miloslava Vlka*. Nové Město, Praha 2002.
- POJER, Jiří Jan: Jeden z útěků přes železnou oponu. Vzpomínky Jiřího J. Pojera – II. část. *Proglas*, 2007, č. 18, s. 18–21.
- REDAKCE: Jsem knězem na věky. Rozhovor Getseman s „jáhнем“ Jiřím Stejkozou. *Getsemany*, 1992, č. 19 – viz <https://www.getsemany.cz/node/802> (citováno k 7. 3. 2022).
- RYBÁŘ, Jan: Svědectví: Jezuitům Davídkovo svěcení stačilo. *Getsemany*, 2005, č. 157 – viz <https://www.getsemany.cz/node/694> (citováno k 22. 8. 2023).
- RYŠKOVÁ, Mireia – OVEČKA, Libor: Tajná příprava učitelů salesiánského teologického studia v Erfurtu v 80. letech 20. století, in: DOLEŽALOVÁ, Markéta (ed.): *Velehrad Vás volá! ÚSTR*, Praha 2018, s. 253–277.
- RUDOLF, Josef: *„Das schwierigste Bistum der Welt“ – im Ausnahmezustand. Zeitgeschichtliches und Biographisches aus den 80-iger Jahren des 20. Jh.* Fromm Verlag, Mauritius 2020.
- SALLER, Jaroslav: *Boží dobrodruh*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1999.
- SPRÁVCOVÁ, Božena – ŠTAMPACH, Ivan Odilo: *Čaroděj drímá v každém z nás. Hovory s Ivanem O. Štampachem*. Lubor Kasal, Praha 2004.
- SVOBODA, Bohumil – ŠKARVADA, Jaroslav: *Svedl jsi mě, Hospodine. Jaroslav Škarvada v rozhovoru s Bohumilem Svobodou*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2002.
- ŠIMULČÍK, Ján: *Zápas o nádej. Z kroniky tajných kňazov 1969–1989*. Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov 2000.

- ŠPINER, Dušan: Ein stilles Maranata! In: KOLLER, Erwin – KÜNG, Hans – KRIŽAN, Peter (eds.): *Die verratene Prophetie*, s. 75–82.
- TYL, Heřman Josef: *Psancem. Vlastní životopis tepelského opata Heřmana Josefa Tyla*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2006.
- VÁCHA, Marek – VALENTA, Jožin: *Jízda v levém pruhu. Rozhovor s Jožinem Valentou*. Cesta, Brno 2019.
- VAŠKO, Václav: *Ne vším jsem byl rád. Vlastní životopis*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2001.
- VLČEK, Vojtěch: *Kříž jsem hlásal, kříž jsem snášel. Rozhovory s kněžími a řeholníky pronásledovanými za komunismu v letech 1948–1989*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2006.
- VYBÍRALOVÁ, Eva: Vzpomínka na desetiletý úsek života. Životní příběh Adolfa Svinky. *Paměť a dějiny*, 2020, roč. 14, č. 4, s. 23–31 – viz <https://www.ustrcr.cz/publikace/pamet-a-dejiny-4-2020/> (citováno k 22. 8. 2023).
- VŽENTEKOVÁ, Eva – ZAHORÁNSKÝ, Peter: *Vyznanie tajného kňaza Petra Zahoránskeho SJ v rozhovore s Evou Vžentekovou*. LÚČ, Bratislava 2010.
- WINTEROVÁ, Miriam Therese: *Z hlubin bezedných. Příběh Ludmily Javorové vysvěcené na římskokatolického kněze*. Cesta, Brno 2003 (anglický originál WINTER, Miriam Therese: *Out of the Depths. The Story of Ludmila Javorova Ordained Roman Catholic Priest*. The Crossroad Publishing Company, New York 2001).

2.4. Internet (výběr)

- Bischof Fürst plädiert für ein Diakonat der Frau, 28. 3. 2017 – viz <http://www.kath.net/news/59046> (citováno k 22. 8. 2023).
- Rozhovor: Opat Evžen Lukáš Martinec: „Tajné vysvěcení na kněze byla radost...“ *Zpravodajstvi.sumpersko.net*, 26. 9. 2012 – viz <http://zpravodajstvi.sumpersko.net/ROZHOVOR-Opat-Evzen-Lukas-Martinec-Tajne-vysveceni-na-kneze-byla-radost-2304/clanek> (citováno k 22. 8. 2023).
- Zpráva: Zomrel Vojtech Peter Rakovský OP. *OPusculum* 2013, č. 9, s. 17 – viz <http://opusculum.op.cz/2013/09/opus09.pdf> (citováno k 7. 3. 2022).
- GLASER, Milan: *Rozhořčená hladina veřejného mínění. K filmu černí a černější* – viz <http://radiovaticana.cz/clanek.php4?id=8757> (citováno k 7. 3. 2022).
- HUDAČEK, Milan: *Rehoľná formácia jezuitov v rokoch totality* – viz <http://jezuiti.sk/blog/dejiny/2009/reholna-formacia-jezuitov-v-rokoch-totality/> (citováno k 22. 9. 2017).
- Kapucíni na Slovensku v rokoch 1950–2000*. Historický seminár (Pezinok 19. 11. 2003), s. 11 – viz <http://www.kapucini.sk/userdata/Image/Zbornik%20-%20seminar%202003.%20akcia%20K.pdf> (citováno k 22. 9. 2017).
- MÓZER, Martin: Za socializmu tajne vysvätení kňazi sú stále v nemilosti. *TKBKS.sk*, Monitoring médií, 43/2007, s. 4 – viz <https://www.tkkbs.sk/zc/2007/spravy200743.pdf> (citováno k 22. 8. 2023).
- KRIŽAN, Peter – ŠPINER, Dušan – ŽALOUDEK, Peter: *Entstehen, Ziele und Leben der verborgenen Kirche in der Tschechoslowakei* (přednáška), s. 4 – viz http://www.wir-sind-kirche.at/sites/default/files/2013_10_22_verborgenekirche_de_versionpk_04012014.pdf (citováno k 18. 5. 2017).
- PAGÁČ, Fidel Marko: *Svedectvo o živote bratov kapucínov počas komunistického režimu* – viz [http://www.kapucini.sk/userdata/Image/seminar 2007](http://www.kapucini.sk/userdata/Image/seminar%202007) (citováno k 22. 9. 2017).

SONDEROVÁ, Helena: *Páter Ján Marián Riecký, kapucín* – viz <http://www.kapucini.sk/userdata/Image/Zbornik%20-%20seminar%202004.sudne%20procesy.pdf> (citováno k 22. 9. 2017).

VLK, Miloslav: *K celé problematice podzemní církve* – viz <http://www.apha.cz/ing-jan-kofron-prijal-knezske-sveceni> (citováno k 22. 9. 2017).

ŽIVNÝ, Petr: *Poděkování Fridolínovi Zahradníkovi*. 27.11.2015 – viz http://www.christnet.eu/clanky/5631/podekovani_fridolinovi_zahradnikovi.url (citováno k 18. 5. 2017).

2.5. Audio, video

Border men, režie Cinzia Panero, 2017.

Český rozhlas: *Prameny a proudy. Skrytá církev* (2010), 10 dílů – viz http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/prameny_proudy/_zprava/722168 (citováno k 18. 5. 2017).

TV Lux: *Vlastná cesta: Jozef Dömény SDB* (34. díl) – viz <http://www.tvlux.sk/archiv/play/2059/vlastna-cesta-34> (citováno k 22. 8. 2023).

Saleziani.sk: *Ja, brat, salezián... don Alojz Masný SDB* – viz <http://www.saleziani.sk/ja-brat-salezian> (citováno k 22. 8. 2023).

Česká televize: *V zajetí železné opony. Smrt ve jménu víry?* 9. 9. 2012 – viz <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10121085020-v-zajeti-zelezne-opony/407235100221035-smrt-ve-jmenu-viry> (citováno k 22. 8. 2023).

Česká televize: *Přísně tajné vraždy. Kdo chtěl zabít tajného kněze?* (2010) – viz <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10267422798-prisne-tajne-vrazdy/410235100221039-kdo-chtel-zabit-tajneho-kneze/> (citováno k 18. 5. 2017).

Česká televize 2: *Cesty víry. Radost a Naděje* (2010) – viz <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1185258379-cesty-viry/210562215500002/video/> (citováno k 18. 5. 2017).

Česká televize: *Černí a černější* (2007) – viz <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10123149359-cerni-a-cernejsi> (citováno k 22. 8. 2023).

RENDL, Jan: *Nebe v podzemí* (studentský film). FAMU, 2013.